

Statoil 13. april 1988

Med forbehold om endringer
SPERRET til 13.4.88 kl 1300

Statsminister

Gro Harlem Brundtland

OLJEPOLITISKE UTFORDRINGER FREMOVER

Da Statoil ble etablert i 1972, var det klart at Norge hadde råderett over store petroleumsforekomster. Senere har de påviste forekomster økt meget sterkt, selv om vi tar hensyn til den usikkerhet som knytter seg til reserveanslag og tekniske og økonomiske betingelser for å kunne utnytte reservene.

Det påhviler oss som nasjon et stort ansvar i å forvalte disse ressursene på en best mulig måte. Det dreier seg om nasjonale ressurser som må søkes utnyttet til beste for hele samfunnet. Og når vi ser på våre nasjonale behov, må vi også ta internasjonale ressurs- og miljøhensyn.

Kompetanse og innsikt i selve oljevirkosomhetens mange sider er en av forutsetningene for å kunne utøve en tilfredsstillende forvaltning av olje- og gassressursene. Det var bl.a. mot en slik bakgrunn man i sin tid, på tverrpolitisk grunnlag, vedtok å opprette Statoil for å ivareta statens forretningsmessige interesser i petroleumssektoren. Det var samtidig klart at selskapet også skulle tjene som et redskap for staten i gjennomføringen av oljepolitikken.

Dette har stått fast også etter de drøftinger vi senere har hatt om Statoils rolle i samfunnet. Dette kom til uttrykk i forbindelse med stortingsmeldingen om statens deltakelse i petroleumsvirksomheten, som ble fremmet av Regjeringen Willoch for fire år siden, etter en bred, prinsipiell drøfting også på tvers av partigrensene i Stortinget. Det lyktes den gang å

etablere en ny tverrpolitisk forståelse omkring Statoils rolle - et "kompromiss", som skulle bære over tid og gjennom kontroversielle enkeltsaker.

Oljeprisfallet i 1986 har skapt stor usikkerhet i de ulike deler av oljeindustrien. For Statoils vedkommende er disse problemene samtidig blitt forsterket, eller kanskje snarere overskygget, av de store kostnadsoverskridelsene ved Mongstad-utbyggingen. Det sier seg selv at dette også har vært en vanskelig tid for selskapet og en meget stor påkjenning for de ansatte. Alle er selvsagt klar over at dette er problemer som ikke er begrenset til selskapet, men som har virkninger for hele samfunnet.

Utbyggingen på Mongstad har ikke vært planlagt og ledet på en tilfredsstillende måte. Det er viktig å ta lærdom av dette og vurdere nøye hvilke tiltak som kan iverksettes for å hindre at liknende feil kan gjenta seg. De vanskene som Mongstad-utbyggingen har skapt, er langt fra løst selv om Stortingsmeldingen om saken er sluttbehandlet. For Statoil representerer fullføringen av prosjektet en formidabel utfordring.

Det er i slike situasjoner betydningen av et solid fundament og en veltømret organisasjon blir mest åpenbar. For Statoils mangslungne virksomhet skal gå videre, samtidig som selskapet samler seg om de utfordringer Mongstad-anlegget representerer.

Statoil har på helt vesentlige områder levd opp til de krav og forventninger som ble stilt både ved etableringen i 1972 og under arbeidet med det såkalte "kompromisset" 12 år senere. Det er all grunn til å se positivt på at det nå foretas en grundig gjennomgang av selskapets organisasjon og forhold til styrende organer. Vi er alle interessert i et så godt og effektivt selskap som mulig, slik at Statoil blir et best mulig redskap for utøvelsen av myndighetenes petroleumpolitikk.

Jeg vil i denne forbindelse også understreke betydningen av at vi tilstreber størst mulig tverrpolitisk oppslutning omkring

hovedlinjene i vår oljepolitikk. Norge er ikke tjent med at skiftende regjeringer fører radikalt forskjellig oljepolitikk. Det ville skape usikkerhet omkring rammebetingelsene for virksomhet på vår sokkel og undergrave vår troverdighet utad som et pålitelig oljeland og stabil leverandør av olje og gass på langsiktig basis.

Som nasjon rår vi over meget store energiresurser. En best mulig forvaltning og utnyttelse av disse ressursene i mange år framover stiller oss overfor uhyre interessante og utfordrende oppgaver. Det åpner en rekke muligheter - muligheter for den enkelte, for industri og næringsliv for øvrig, og for vårt samfunn i videste forstand. Dette er problemstillinger av en ganske annen art enn de som ellers i verden så altfor ofte er knyttet til knapphet eller utrygg tilgang på energi. Mens hovedproblemet i en rekke land stadig består i å frambringe energi for et minimumsunderhold for samfunnet, kan vi konsentrere mye krefter om valg av hvilken petroleumsforekomst vi skal ta i bruk når, og om hvor vi skal føre energien i land!

Vi er dessuten sterkt opptatt av hvordan vi kan finne avsetnings- og anvendelsesmuligheter for all den energi vi er velsignet med. Begrensede avsetningsmuligheter for gass representerer et problem - sier vi - fordi vi ikke får kommet i gang med nye feltutbygginger. Ja, det er riktig det. Men samtidig må vi selv i en "lavprissituasjon" treffe tiltak for å dempe investeringsnivået på norsk sokkel, bl.a. av hensynet til virkningene for norsk økonomi.

Etter at vi i generasjoner har bygget ut vannkraft i store mengder og til internasjonalt sett lave kostnader, er det blitt klart at ytterligere kraftutbygging vil bli rimeligere om vi baserer det på gass. Med Statoils sentrale stilling på norsk sokkel var det naturlig at selskapet også var på pletten for å skaffe gass til et gasskraftverk på Kårstø, som ut fra tidshensyn var det mest aktuelle. Det som siden er skjedd, har åpnet for andre alternativer. Men uansett når og hvor det første gasskraftverk skal bygges, vil Statoil måtte bli en aktiv og sentral medspiller.

Kanskje kan vi her hente betydelige bidrag til vår fremtidige industri- og næringsutvikling. Og det åpner nye muligheter for virksomheter lenger nord, i første omgang til Haltenbanken, men i lengre perspektiv også enda lenger nord.

Internasjonal oljeindustri er etter hvert blitt vant med store svingninger i de økonomiske betingelser for virksomheten. Denne industriens evne til omstilling og tilpasning er tilsynelatende ganske god. Selv det sterke oljeprisfallet fra 30 dollar fatet i november 1985 til i underkant av 10 dollar fatet sommeren 1986 har ikke gitt så dramatiske utslag. Rasjonalisering og utvikling av ny og mindre kostnadskrevenne teknologi er positive eksempler på selskapenes tilpasning til lavere oljepriser.

Allerede i 1986 gjennomførte Regjeringen tilpasninger i oljeindustriens rammebetingelser. Uten de betydelige endringer som ble foretatt i petroleumsbeskatningen, hadde det ikke vært mulig å opprettholde oljeselskapenes interesse for videre utbygging og fortsatt letevirkosomhet på norsk sokkel. Mens det halvannet år tilbake rådet atskillig skepsis om utviklingen på norsk sokkel, kan vi i dag slå fast at interessen er betydelig.

De svingninger som følger med endrede oljepriser og valutakurser, er likevel ikke uten videre lette å håndtere. For selskapene må de nødvendigvis representere stor usikkerhet i planleggningen, svingninger i aktivitetsnivået og mindre rasjonell ressursbruk. For myndighetene oppstår det lignende problemer. Verst er det for de enkeltmennesker som plutselig blir utsatt for omstillinger i form av tap eller skifte av jobb, flytting, osv.

Det har slått meg hvor situasjonsbestemt perspektivanalysene ofte har vært, hvor sterkt den aktuelle situasjon farget de langtidsaspekter som ble til i en periode med stigende oljepriser. En perspektivanalyse som blir til i en periode med stigende oljepriser, vil gjerne gi for optimistiske vyer for framtiden. Omvendt vil en langtidsanalyse med utgangspunkt i fallende eller lave oljepriser lett kunne bli for dystre lesning. Selv om det er god grunn til å forvente at

ressursgrunnlaget på lengre sikt vil trekke energiprisene oppover, må vi nå likevel være innstilt på en del seilas i stampestjø.

Petroleumsvirksomheten har fortsatt stor betydning for norsk økonomi, selv om dagens lavere oljepriser og fallet i dollarkursen har ført i et dramatisk fall i verdiskapningen på norsk sokkel.

Ifjor bidro utvinning og rørtransport av petroleum med omlag 10% av vårt bruttonasjonalprodukt. Investeringer i utbygging og drift på norsk sokkel utgjorde en femtedel av våre samlede investeringer. Mens staten i 1985 fikk inn omlag 50 mrd kroner i skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten, kan inntektene i år bli omlag 11 mrd.

Reduksjonen i petroleumsinntektene er en sterkt medvirkende årsak til at vi har måttet stramme inn på aktiviteten i norsk økonomi i de siste årene. Men det er fortsatt vår politiske målsetting at oljeinntektene skal komme hele folket til gode i et kvalitativt bedre samfunn.

Utviklingen har også bekreftet hvor viktig det er at vi forsøker å styrke vår fastlandsindustri slik at vi kan redusere vår avhengighet av petroleumsinntektene og den risiko vi er utsatt for gjennom dramatiske inntektssvingninger.

For Statoil og for Norge er svingninger i oljeprisen og andre vilkår for petroleumsvirksomheten forlengst blitt den virkelighet vi må leve med og tilpasse oss. Vi har vel alle her, på de poster vi er satt til å ivareta, fått erfare en del av de problemer det reiser.

Det kan neppe være tvil om at både landet og selskapet er best tjent med stabile priser, og det på et nivå som kan sikre en langsiktig og lønnsom videreutvikling av vår petroleumsbaserte virksomhet. Vår politikk, bl.a. for å bidra til stabilisering av oljeprisene, bærer også preg av det. Vi kan imidlertid ikke regne med at det vil lykkes å stabilisere oljeprisen på et nivå som

antydnet, med mindre regjeriner i oljeproduserende land er villige til å regulere produksjonen. Pris-svingninger er noe vi også i fremtiden må ta hensyn til når det gjelder videre utbygging og ikke minst når det gjelder inntektsdisponering og økonomisk politikk i alminnelighet.

x x x

De sterke internasjonale aspekter ved vår olje- og energipolitikk trer stadig klarere fram. Virksomheten på sokkelen er i utgangspunktet internasjonal, både gjennom de deltakende selskaper og ved at produksjonen så å si i sin helhet avsettes internasjonalt. Forvaltningen av olje- og gassressursene på den norske kontinentalsokkel har gitt oss både nye utfordringer og nye behov og muligheter til å øve innflytelse internasjonalt.

Våre olje- og gassressurser har strategisk betydning og har skapt økt interesse for vår politikk. Vi har fått en bredere kontaktflate til de land hvis selskaper opererer på vår sokkel og til de land som importerer gass fra Norge.

Det er norsk politikk å bidra med sikre og betydelige leveranser av olje og gass til våre handelspartneres energiforsyning. Dette kan styrke vårt samarbeid med disse land også utenfor energisektoren.

Troll/Sleipner-avtalen har befestet vår stilling som en sikker og betydelig leverandør av gass til Europa langt inn i neste århundre. Avtalen knytter oss nærmere Europa i et gjensidig politisk og økonomisk interessefellesskap. Troll/Sleipner-avtalen ga bl.a. norske og franske myndigheter en enestående impuls til å utdype det bilaterale samarbeid på bredt grunnlag til gjensidig fordel, og innenfor rammene av våre internasjonale forpliktelser. Styrkingen av vårt samarbeid med Frankrike er en naturlig del av vår Europa-politikk.

Statsminister Felipe Gonzales la under sitt Norges-besøk vekt på avtalen som de kommersielle parter undertegnet forrige fredag om salg av norsk gass til Spania. Avtalen skal godkjennes

av myndighetene på vanlig måte. Det er klart at vårt bilaterale forhold til Spania vil få en ny dimensjon dersom norske gassfelt blir knyttet til et økende spansk gassmarked.

Som vestlig industriland og petroleumsprodusent har Norge en sammersatt interessesituasjon. Det er derfor viktig at vi har et bevisst forhold til sammenhengen mellom vår utenrikspolitikk og vår petroleumpolitikk.

Utviklingen i oljemarkedet i de senere år gir en god illustrasjon av den økte gjensidige avhengighet mellom verdens nasjoner. Vi har sett at skarpe svingninger i oljeprisene har virket skadelig inn, ikke bare på enkeltstaters nasjonale økonomi, men også på de økonomiske forbindelser mellom land. Fra norsk side ønsker vi å bidra til en stabilisering av oljeprisen på et rimelig høyt nivå. En slik stabilisering vil etter vårt syn også være i det globale fellesskapets langsiktige interesse.

Vi står overfor energipolitiske utfordringer som må finne sin løsning i en globale sammenheng og på tvers av tradisjonelle politiske og økonomiske tilhørighetsforhold.

Vår politikk reflekterer den interesse vi som olje- og gassprodusent har i at oljeprisen opprettholdes på et nivå som kan sikre en videre, langsiktig utvikling av våre petroleumsressurser. Konsekvensen av dette har vært at vi har engasjert oss over et bredere felt enn tidligere når det gjelder å bidra selv og når det gjelder å skape økt forståelse for prisstabiliserende tiltak. I øyeblikket tror jeg det er full enighet om at det eneste som kan bidra til å opprettholde en oljepris på nåværende nivå framover, er en effektiv begrensning av tilbudet. Med fortsatt meget stor ledig kapasitet i en rekke produsentland som sliter med finansieringen av sine utviklingsprogrammer, vil dette kunne være avgjørende for prisnivået i lang tid framover.

Forholdene i det internasjonale oljemarked gir grunn til å anta at det Norge gjør ikke er uten betydning for andre lands vilje til å begrense sin produksjon. Norges markedsandel er i den nåværende situasjon stor i forhold til andre eksportlands

markedsardeler, og vår produksjonspolitik er derfor av betydning. Også vår plass i det internasjonale samfunn gjør at vi kan ha mulighet til å øve en positiv innflytelse på utviklingen i oljemarkedet. Det er positivt at Norge nå blir framholdt som et land som konsekvent har gjennomført de reguleringsiltak vi har annonsert.

OPEC har nå invitert oljeproduserende land utenfor organisasjonen til et rådgivende møte i Wien senere denne måned for å drøfte mulige samarbeidstiltak med sikte på å støtte referanseprisen på 18 dollar fatet.

En embetsmann fra Olje- og energidepartementet vil være til stede i Wien i forbindelse med dette rådgivende møte.

OPEC-landene har i det siste halvannet år vist atskillig vilje til å påta seg begrensninger av oljeeksporten for å støtte opp om markedet. Regjeringen har på denne bakgrunn vedtatt å redusere norsk oljeproduksjon med 7,5 prosent i første halvår 1988 i forhold til de godkjente produksjonsprogram. Tiltakene er ensidige og midlertidige og de forutsetter at OPEC fortsatt treffer og etterlever effektive tiltak for å stabilisere prisene. Det er i dagens situasjon ikke aktuelt for Norge å inngå noe formalisert samarbeid med andre produsentland i eller utenfor OPEC.

Økningen i norsk produksjonskapasitet og en svakere etterspørselsutvikling etter OPEC-olje enn tidligere antatt, gjør at det bør anlegges et noe lengre perspektiv på de norske reguleringsiltakene enn hva vi gjorde da de første tiltakene ble iverksatt høsten 1986. I tråd med vår erklærte politikk kan imidlertid tiltakene også bli avsluttet på kort varsel dersom OPEC-landene selv unnlater å gjennomføre effektive begrensningstiltak eller dersom vår vurdering av markedssituasjonen, forsyningssituasjonen for våre handelspartnere eller nasjonale interesser skulle tilsi det.

Men Regjeringen ønsker ikke å bidra til den generelle usikkerheten i oljemarkedet ved at Norge blir det første land som opphever reguleringen i kritiske markedssituasjoner.

Mer la meg her slå fast: Med våre konkrete produksjonsregulerende tiltak, gjennom vår aktive deltakelse i industrilandenes samarbeid innen det internasjonale Energibyrå IEA og gjennom våre kontakter med andre oljeproduserende land i og utenfor OPEC er det norsk politikk å bidra til en stabilisering av oljeprisen på et rimelig og høyere nivå. En slik stabilisering av oljeprisen vil etter vårt syn være i både de oljeproduserende og oljeforbrukende lands langsiktige interesse.

Også i oljepolitikken er det behov for nye former for internasjonalt samarbeid. Rapporten fra Verdenskommisjonen for miljø og utvikling viser til hvor viktige oljeprisene er, både for internasjonal energipolitikk og miljøpolitikk. Vi oppfordrer til at det søkes etter nye mekanismer som kan fremme en dialog mellom forbrukere og produsenter.

Fra norsk side har vi i våre bilaterale utenrikspolitiske og energipolitiske kontakter og innenfor energisamarbeidet i IEA, tatt til orde for et globalt energipolitisk samspill, basert på økte kontakter og større gjensidig forståelse mellom oljeeksporterende og oljeimporterende land.

Som oljeeksportør med fast politisk og økonomisk forankring i fellesskapet av vestlige industriland ønsker vi å gjøre det vi kan for å bidra til samarbeidsprosesser som kan gi større stabilitet og forutsigbarhet i internasjonal energipolitikk. Et globalt energipolitisk samspill vil virke stabiliserende inn på verdensøkonomien og samtidig stimulere til en tryggere og mer langsiktig energi- og miljøpolitikk. Dette er noe som vil være i alles interesse. Dessuten blir arbeidet for energiøkonomisering og for å utvikle alternative energikilder skadelidende ved vedvarende lave oljepriser.

x x x

Våre gassreserver er svært store både sett i forhold til dagens norske gassproduksjon og til vekstpotensialet i våre nåværende markeder.

En viktig oppgave for Norge de nærmeste årene kan uttrykkes i spissformuleringen "selg gass, finn olje!". Men det er nødvendig å gjøre nye oljefunn i nær framtid, hvis Norge skal opprettholde sin posisjon som oljenasjon etter århundreskiftet.

For å øke våre reserver - og da helst av olje - følger vi nå en geografisk differensiert letestrategi: I Nordsjøen søker vi å påvise olje som ligger i nærheten av etablerte felter. Disse feltene bør bygges ut slik at en kan benytte prosesserings- og transportkapasitet som er eller vil bli ledig i eksisterende anlegg.

Det vi vet om Nordsjøen tyder på at gigantfunnenes tid er forbi. Vi kan ikke forvente å finne flere felt av Statfjordstørrelse. Men det er fremdeles deler av Nordsjøen som er lite utforsket. I tillegg vil nye letemodeller kunne avdekke hittil ukjente reserver.

På midt-norsk sokkel er det også gjort betydelige funn som vil bli bygget ut. Vi tror at det fremdeles er sannsynlig at vi vil finne ytterligere oljereserver både i nærheten av de funn som allerede er gjort, og i områder som ennå ikke er utforsket.

Barentshavet er et stort og viktig satsingsområde for den framtidige letevirksomheten. Det er på denne delen av sokkelen sannsynligheten for betydelige oljefunn er størst. Utviklingen i disse områdene er viktige for den framtidige oljevirkosomheten i Norge. Aktivitet i disse områdene vil også kunne gi en viktig stimulans til næringslivet i Nord-Norge.

For et par år siden ble det klart at vi måtte ty til nye og utradisjonelle virkemidler i letepolitikken i Barentshavet. Et av virkemidlene var såkalte "nøkkelblokker" som er blokker med antatt stort reservepotensiale og som samtidig kan gi verdifull geologisk informasjon om nærliggende områder.

Regjeringen er innstilt på å tildele flere nøkkelblokker om dette er nødvendig for å bringe letevirksomheten i nord framover i et ønskelig tempo og en riktig retning. Men behovet for dette

kan bli mindre fra sommeren 1989, hvis hele den sørlige del av Barentshavet blir åpnet for letevirksomhet.

Ut fra den erfaring som vi har høstet på norsk sokkel og de utfordringer vi står overfor de kommende år, er det ikke mulig å angi konkrete mål i form av antall hull eller kroner investert i leting som det "riktige" eller "optimale" nivå på letevirksomheten. Det er de siste årene boret rundt 40 undersøkelses- og avgrensningshull på norsk sokkel totalt. Uten at dette skal være noe måltall, vil jeg anta at en også i de nærmeste årene vil kunne regne med 35-40 nye letehull pr. år.

Regjeringen har understreket at en utbygging i henhold til operatørens planer ikke er akseptabel, og at det er nødvendig å begrense investeringene i petroleumsvirksomheten i årene framover. Det er mange grunner til at dette er viktig.

Selskapenes prosjekter krever så store investeringer og leveranser at de må vurderes i lys av behovet for å redusere etterspørselspresset i fastlandsøkonomien. Kostnadspresset og prisstigningen i Norge ville bli høyere hvis vi fullt ut skulle følge operatørens planer. Vekstmulighetene for andre konkurranseutsatte næringer blir svekket, og Norge vil i enda større grad bli en oljeavhengig nasjon. Det vil være skritt i gal retning når vår viktigste oppgave er å styrke eksportindustrien på land.

En høy utbyggingtakt vil også innebære et betydelig statlig investeringsprogram rettet mot en sektor, hvor usikkerheten når det gjelder inntekter og kostnader er stor. Via skattesystemet og statlig engasjement vil dessuten betydelige andeler, i størrelsesorden 80-90% av utgiftene i petroleumssektoren, direkte eller indirekte betales av staten. Usikkerhet i prosjektenes utgiftsside samt betydelig usikkerhet knyttet til inntjening betyr inntektsrisiko for staten. Også dette hensynet tilsier at det er riktig å strekke og jevne aktivitetsnivået og dermed oljeproduksjonen ut i tid.

Også hensynet til petroleumsrettet industri taler for det samme. En tidsmessig innfasing av feltene vil medføre en utjevning av etterspørselen etter ulike varer og tjenester. Dette medfører bedre kapasitetsutnyttelse og en mer effektiv bruk av ressursene i denne sektoren.

For å redusere den risiko vi er utsatt for gjennom svingninger i oljeprisen har flere foreslått at staten bør vurdere bytteavtaler samt avtaler om kjøp og salg av andeler for statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten for å redusere statens risiko. En slik vurdering vil vi også gjennomføre.

Vi må imidlertid være oppmerksomme på at slike salgs- og bytteavtaler har flere virkninger. Dersom vi ikke endrer det totale aktivitetsnivået, vil reduserte andeler for staten slå ut i tilsvarende økninger i andeler for de selskaper en selger til. Og dette vil rimeligvis påvirke statens skatteinntekter fra disse selskapene. Hvilken virkning det vil få, avhenger av de aktuelle selskapers øvrige aktiviteter på norsk sokkel. En samlet vurdering av disse forhold eller salg av andeler viser hvilken risiko staten påtar seg ved slike bytteavtaler.

Et eventuelt salg reduserer ikke den totale risiko eller samfunnets risiko om man vil, men omfordeler den kun mellom de deltakende parter. Det er altså ikke statens direkte deltakelse alene som bestemmer hvor utsatt staten er.

Staten har inntektsrisiko som ligger i den direkte deltakelse, men det er de betydelige svingninger i statens inntekter via skatte- og avgiftssystemet som utgjør den største risikoen. Selv mindre endringer i petroleumsprisene gir store utslag i skatte- og avgiftsinngangen. Det synes vanskelig å unngå sterk eksponering via et såvidt progressivt skattesystem.

Jeg synes også det er viktig å understreke at vi ikke må se oss blinde på risiko som en kostnadsfaktor. Risiko innebærer også gevinstmuligheter som må vurderes opp mot tapsmulighetene. Vi må selvsagt ikke innrette oss slik at vi utsetter oss for risiko for

tap som vi ikke kan bære, men vi må heller ikke gi fra oss gode gevinstmuligheter uten at alternative muligheter for å redusere risiko er grundig vurdert.

Regjeringen legger vekt på å få til en faset utbygging av nye oljefelt i årene framover. Det er mange grunner til dette. En slik regulering av aktivitetsnivået synes å være det best egnede virkemiddel for å redusere statens og samfunnets risikoeksponering i årene framover.

Det gjøres nå et viktig arbeid både i selskapene og på myndighetsplan når det gjelder å legge forholdene til rette for bruk av naturgass i Norge. I dette arbeidet ligger en ny dimensjon ved petroleumsvirksomheten på sokkelen. Den knyttes nå også direkte til den innenlandske energiforsyning. På et vis går vi her den motsatte vei i forhold til det vanlige, som først er å utvikle hjemmemarkedet for deretter å gå ut.

Men heller ikke utviklingen av det norske gassmarked bør skje uten i en viss internasjonal ramme. Jeg tenker her spesielt på at det innenfor det nordiske samarbeid er tatt til orde for en samordnet innsats for økt bruk av naturgass i Norden. Blant annet ble det på Nordisk Råds sesjon i Oslo tidligere i år fremmet medlemsforslag om økt nordisk samarbeid for utnyttning av naturgass i energiforsyningen i Norden. Særlig interessant er Sverige som på prinsipielt grunnlag har truffet vedtak om å legge ned kjernekraftverkene og som nå er i ferd med å ta de første konkrete skritt i denne retning. Vi kan her stå overfor en utfordrende samarbeidsoppgave av betydelig rekkevidde for de nordiske land. En sikker energiforsyning er avgjørende for den videre vekst og utvikling. De fleste av landene er avhengige av import av energiråvarer. Gjennom et samarbeid om utnyttning av naturgass vil de nordiske land kunne trekke på en betydelig energi- og råvarekilde innenfor Nordens grenser. Det har fra alle parter vært en klar forståelse for at gassforhandlinger må føres på det kommersielle plan. Vi vil fra norsk side også være åpne for å drøfte et samarbeid om f.eks. bygging og drift av nødvendige gasstransportsystemer.

x x x

Jeg har her pekt på noen av de energipolitiske feltene der vi står overfor svært interessante og perspektivrike utfordringer. Statoil er sterkt engasjert innenfor de fleste av disse - også når det gjelder de internasjonale aspekter. Bestrebelsen på å selge mer gass, både i utlandet og i Norge, er ett eksempel. Et annet er Statoils deltakelse i et bredt spektrum av petroleumsaktivitet i andre land, fra leting og produksjon til petrokjemi og bensinstasjoner.

Under mitt besøk i Kina i januar i år ble jeg møtt med sterk interesse for en styrking av samarbeidet mellom Norge og Kina innen petroleumssektoren. Den kinesiske oljeminister la vekt på den verdifulle bistand som Statoil har gitt. Det gjaldt bistand på lovgivningsområdet, konsulentbistand også på andre områder og opplæring av kinesisk personell. Statoil-utdannete, kinesiske oljearbeidere spilte nå en viktig rolle i kinesisk oljevirkosomhet. Under mitt besøk ble også avtalen om Statoils operatørskap i letefasen på en oljeblokk i Sør-Kina-havet ble undertegnet i Beijing.

Statoils ekspertise er etterspurt i andre land. Statoil har bidratt sterkt til den positive interesse utlandet har for samarbeid med Norge, ikke bare innen petroleumssektoren, men også på andre områder. Statoil er en viktig del av Norges profil utad og kan åpne nye muligheter også for den nødvendige internasjonalisering av annen norsk industri.

Alt dette understreker etter mitt syn viktigheten av å ha bygget opp Statoil som et profesjonelt forretningsmessig selskap som kan gå inn på alle områder av petroleumsvirksomheten.

I de 15 år Statoil har vært i virksomhet, har det vært bred politisk enighet om disse synspunkter:

- Statoil skal være et statseiet selskap som skal spille en ledende rolle på norsk sokkel.
- Selskapet skal kunne brukes som et redskap i myndighetenes

petroleumpolitikk. Det vil derfor måtte ha rettigheter og plikter som andre oljeselskaper ikke har. For øvrig skal det arbeide etter samme linjer som andre selskaper.

- Det skal stilles høye krav om effektiv drift og lønnsomhet i alle deler av virksomheten.

Statens direkte økonomiske deltakelse i petroleumsvirksomheten er basert på et kompromiss som ble inngått mellom Regjeringen Willoch og Arbeiderpartiet i 1984.

Statoils formålsparagraf har gitt et godt grunnlag for utviklingen av selskapet fram til i dag og rommer store muligheter for en fortsatt utvikling.

Det vil være et sentralt mål for Regjeringen at det fundament som med dette er lagt for Statoils virksomhet, også skal stå urokket gjennom de organisasjonsdrøftinger vi nå har tatt fatt på.